

Som ovenfor nævnt skal Staten yde de oprindelige Ejere af Storgodserne Erstatning for den Jord, som overtages. Fra forskellig Side foreslog man oprindeligt, at Storgodserne skulde overtages uden Erstatning, bl. a. under Henviſning til, at de habsburgske Herskere i sin Tid havde konfiskeret store Arealer af Kongeriget Bøhmens Jord og forjaget de retmæssige Grundbesiddere. En saadan yderlig-gaaende Foranstaltning blev dog ikke gennemført. For øvrigt vilde et saadant Skridt have været i Modstrid med Bestemmelserne saavel i Versailles-Freden som i Saint-Germain-Freden, som udtrykkelig paalægger Czekoslovakiet ikke at overtage Privatejendomme uden Erstatning til de tidligere Ejere.

Bestemmelserne om den Erstatning, som Staten yder Ejeren for den afstaaede Jord, indeholdes i *Erstatningsloven* af 1920.

Ifølge denne fastsættes Overtagelsesprisen paa Grundlag af Gennemsnittet af Jordpriserne i de 2 sidste Aar før Krigen og i de to første Aar efter Krigen. Ejerne gaar saaledes Glip af de senere Aars stærke Prisstigninger paa Jord og er tvungne til at afstaa deres Besiddelser til langt lavere Priser end dem, der vil kunne opnaas i fri Handel.

Erstatningsloven har derfor fremkaldt en Storm af Modstand fra de direkte interesseredes Side, som betegner den Godtgørelse, Loven tilbyder dem, som latterlig ringe.

Paa sin Side fremhæver Regeringen og Lovgivningsmyndighederne, at den gennem mange Aar saa haardt tiltrængte Jordreform, som skulde skabe en af de vigtigste Faktorer i det nye czechoslovakiske Samfund, ikke burde baseres paa de Jordpriser, som skylder Krigskonjunkturerne deres høje Niveau.

I Forbindelse med de ovennævnte Love gennemførte Regeringen en Lov angaaende Opløsning af Fæste og Forpagtning. Ifølge denne har de under Storgodserne hørende Fæstere og mindre Forpagtere kunnet overtage de af dem drevne Ejendomme paa gunstige Vilkaar.

Arbejdet i Forbindelse med Jordlovens Gennemførelse er i fuld Gang. I Maj Maaned d. A. traf man Bestemmelse om, hvilke Godser, i alt 32, der i første Omgang skulde rammes af Udstykningsloven. Man valgte fornemmeligt de største Ejendomme, bl. a. de Schwarzenbergske, hvis Areal udgør omtrent 200 000 ha.

Spørgsmaalet bliver nu, hvorvidt en Gennemførelse af Loven i dens yderste Konsekvenser vilde blive til Landets og Samfundshusholdningens Gavn, om et Land, beliggende midt i Europa, med høje Transportudgifter paa alle Varer, der skal indføres, og med en stærkt stigende Bybefolkning, vil kunne taale at se sin Produktion af Brødkorn og andre Landbrugsprodukter reduceret i ganske betydelig Grad; thi at en almindelig Udstykning af de største Ejendomme vil betyde en Nedgang i Kornproduktionen, kan vist neppe bestrides. De større Ejendomme er nu gennemgaaende overordentlig vel drevet, og saavel Driftsledelsen som Funktionærerne er i Besiddelse af fortrinlig praktisk og teoretisk Uddannelse, saaledes at Jordens Ydeevne er stærkt udnyttet. De Elementer, som skal tage Arven op efter Lederne af de opløste større Ejendomme, synes endnu at mangle en Del i Uddannelse og Kyndighed.

At Reformens Ophavsmænd anser Tilstedeværelsen af større Brug for nødvendig for Samfundshusholdningen, fremgaar af Bestemmelsen om Oprettelsen af de saakaldte „Restgüter“, men den for disse fastsatte Maksimumsgrænse af 150 ha er jo meget lavt ansat; imidlertid vil hele Reformens Gennemførelse tage lang Tid, og Sandsynligheden taler for, at Jordhungeren ret snart vil blive tilfredsstillet. Ogsaa maa regnes med en ændret Opfattelse af Fordelingen af Jorden i store og smaa Brug. Meget taler for, at man ud fra national-økonomiske Hensyn vil se sig nødsaget til at bevare en Del af Jorden under Stordrift, hvad enten nu denne bliver statslig eller privat. Jordreformen vil dog sikkert i moderat Gennemførelse bringe Landet og Samfundet store Fordele, navnlig af social Natur.

(sign.) O. Sehested.